ORRILLA
21
Eguena

Bilbao, 1936

Euzkadi

ARPIDE-SANEURIJA
Bilbao'kua ... ... 9,00 ifko. iru ilez
Bilbao'atazkua ... 11,25 " "
Idazki-itunmena ... 62,00 " urtez
Atzefijetakuak ... 112,50 " "

Beldayen itunduba

XXIV urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.301 zenbakija

Gayak

JAUNA-IGOKUNDIA

Gaurko jaya, Jauna-Igokundiarena da Eta Marka'ren goizparak Josu'ren azkenengo itzak atzalduko dauz.

Josu, ba, mayan jezarita egozan Bere amaika ikasliei agertu yaken, eta euren zinisgabekerija ta bijotz-gogorkerija, aurpegijetara jaurti. Bera berbiztuta ikusi ebenai, arcik esan eutsena ez ei-eben zinistu, ba.

Eta azkenez, ikaslien zinisgabekeri a euren aurpegijetara jaurti eutsoenian, lurbira-ziar edatu egixala esan eutsoen, eta gixa-emakume gustijen artian Goizpara irakatsi egijela.

"Zinisturik ugutzetan dana, donokirako da—Josu'k iñotsen—; baña zinistu nai eztabena, galdu-egingo da. Zinistuten dabenai, alatz oneik lagunduko dautse: Nire ixenian txerenak bidalduko dabez, izkuntza barijak mintzatu, ta sugiak edatu. Baña edaki edendunak edan bada-gijez be, eztautse kalterik egingo. Gexoai eskubak ezarijak, osasuna biurtuko dautse, ba."

Itz oneik esan ondoren, Josu donokira igon zan, eta antxe, Goiko Jaunaren eskumaldian jezarita gurkitzen da.

Bere ikasliak edatu ziran, ba, ta aiderdi gustiijetan Goiko Jauna'ren Goizpara irakatsi eben. Goikua'k lagunduten eutsen, eta euren itzak, alatz-bidez indartsutu egiten ziran.

"EUZKEREA"

Emen Bilbao'n irauko sei urtiotan argitaltzen dan "Euzkerea" aldizkingi edera ikusi dogu.

Azkenengo eskuratu yakun au, epaila ta jorala'ri yaokan zenbakija da. Zenbaki edera ziñez, jeltzale gustijak arpidetu ta irakuri biar leukiena.

Euzkeraz eta gazteleraz idatzita dator. Aldizkingi onen irakurgayak, irakurgai sakonak dira, ta aberi-suna aldian daroyenak.

Geure aberi-zaletasuna erakusteko ta be, olango aldizkingi irakurgarijetara arpidetutia, auferakada galanta egitia litzake.

Euzkera-zalientzat be, euzkerazko irakurgai politak dakaz: olerkijak, Peru Abarka ta abar.

Aldizkingi au, bariz, ezta lau ingoskikua. 70 igoski ondo orniduta daukazana baño.

Marazki batzuk be bai-dauz. Ona emen izpijura:

"Cartas inéditas del Maestro". Arana-Goiri'tar Sabin.

"¡Eten Katiok!". Endaitz (olerkija).

"Zan-Ziran". Mibisus.

"De Heráldica vasca.—La casa de [illegible]". Jose María de Olazabal.

"Conjugación vasca". Gabierota.

"De la historia de Bilbao.—La rebelión de la sal". Jose Jabier de Legia.

"Idioma, Cultura y raza-, R. Izama.

"Los vascos en América". Dr. Eloy G. Gonzalez.

"Peru Abarca". Nabarriztara.

"Compendio de la historia de Bizkaya". Gamara.

"Izparak".

¡Izpijur edera ezta, irakurle?

Atsegin ba-yatzu, ba, ta jakintzalia ta abertzalia ba-zara, gaur berton arpidetu zatez, bakotxaren aberi-edestila irakasten daben aldizkingijei laguntutia, bakotxaren etxaguntzeari jasoñak sendotutia da-ta.

Aldizkingi eder onen urte-sarija, 8 laurleko baño eztira.

Txindi apur au, edozein zorakerijetan eralgiten dira, bariz: igeles-mintz lixunak ikusten-eta abar, biarba. Igeles-mintz edo pelikuletatik atarako dogun onurea, gauza gitxi ixango da, bariz. Kaltetan, ostera, zenbatu eziñeko beste.

GAUR ARATSALDIAN

Gaur aratsaldian uri onetako Emakume Abertzale-Batza'ko aretuan, askari-iskitxuba ixango da: akera ta esnia gura dauanak, gura dauan ori artuko dau. Eta indi-zukua edo kokolua gura dauanak, txokolatea.

Askari au anai-artian sendi-ezaupidia edatuteko egiten dana baño ezta.

Askari-ostian, jolasaldi iskijen bat be ixango dabe.

Jolasa be alkaren arteko ezaupidia gertuteko-ta, bitarteko egokija ixaten da. Eta jolasian, jolasok garbijak eta euzko-usañekuak diranian, gonadunen artian praka batzuk be onak ixaten dira.

Eta uste onez alkaratuten diran praka-gonaen alkartasuna, bariz, ona baño obia ixateraño eldu leteke, euzko sendijen jasoin eta eustari biurtu leikezan aga senduak aziko dauzan mintegija alkartze oretatik sortu letekelako.

Batzokijak-eta, oreta-akoxe egiñak dira ixan be: sendijak alkar ezagututeko.

Etxeko sendija ezagutu ta alkar maitetuten arten garanian, gure euzko etxaguntza be sendotuta ikusiko dogula ardura barik esan ixango dogu.

Alkartu gatezan, ba, ta bata-bestia ezagutu dagigun.

Uribiarte'tar Ibon.

Bakotxari berea

Zugatz ber-berak emon daroaz sarritan igali zindo eta usteiak eta bakotxari berea emotea da, zindua dantan, argi ta garbi zindoa dala esatea, eta ustela danean ustela dala esatea, be, eta oraingoan Prieto jauna, zindo egon dala esan bear dogu.

Inguruetako izparingijak edatu dabe axe danetara, Barcelona'ko izparen-artean, Prieto jauna eta Katalunya-latetxeko lendakarija dan Casanova jaunak, ainbat lagun katalandar gorengoakin batean, egin dautsen eskar-omena, Caubet deritxon euraen moroi azkar ta apalari.

Atzerriratuta bizi-izan ziran egunetan, Caubet begikoa izan eben Paris eta Barcelona-bitartean, euraen eta euraen sendian arteko geznari ixil eta zindoa.

Ori dala-ta, itz samur eta biotzkoretan esan eutsan Prieto jaunak zelan bazkarija Caubet apalaren omenian izan zan gertua, aren zindotasunan ordain ta ezaugarritzat, eta azkenez gurbekatz edo erlojua sari-gomutagarritzat eskiñi entzanean, entzuten egozan bere lagunari, aren egin entzen Prieto jaunak esanez.

"Ba'liteke nire itzak gizon maitekor onen biotza ez samurizea, ez dakidalako beronen berarizko izkuntzan egiten, eta aren dagitzuek, zuetariko edozeñek biurtu dagizala katalanera nik erderaz esan dautzodana, sartu dagiozan bere biotz baru-barurагiño, nire itzak beretzako daroyen eskar ona."

Eztot iñoiz izan Prieto jauna goraltzeko unerik, batezbe, Euzkadi gure aberijaren aldeko gayetan.

Beti izan dogu euzko-an maitasunen arerijo ekiñekoa, eta uste betian nago, naita entzun ditudan iñoiz bere abotik itz-lau ta egokiak gure endaren omenean, gizon ori, geure arerijorik maltzurena dogula.

Baña oraingoan esan dogulez bakotxari berea emonda, beyoaz txalorik sutsuenak beretzat, txalogaria dalako dan-danori eta batezbe guri euzkeldunori emon dauskun eredu edo ejenplua, eskatutean berягaz an egozan katalandarari biurtu egiezala bere itzak Caubet apalaren izkuntzara aren biotz baru-baruan sartu eta ezariak betiko izan daitezan.

Ostera Ondaroa'ko eri begikoan arainizaleak izan eben batzarean egon giñan lengo igandean eta ez genduan enizun baisar artean euzkera gure eta gure araintzalien izkuntzan ezerixu be.

Naita argi ta garbi entzun genduan arentzale zindo baten deadara, esanik, bsrak ezekiala erderarik eta biurtzeko bere izkuntza euzkerara artuko ziran eritxijak, autarkija emon baño len, iñortxok ezeuizan yaramonik egin, eta basteruta geratu zan ume zurtz antzera, gure euzkera gaxoa.

An, geure etxian, Ondaroa euzkeldunean, zoritxarez sarritan oldogun legez, erakutsi genduan euzkeldunok, etxaibearekoa gure artean elebitza, eta atzeritarari dautzagun yoputasun itzalak beriala menperatzen dabezala gure maitasun benetan argalak.

¡Oi zenbat bidar gomutau nintzan, Idiakez gaxoaren zoritxar negargariagaz...!

Batzar buruan, aizkide aberkideak genduzan eta ezdoguz mindu nai euraen gogoak; baña geuk be min bizija artu genduan eta intziri dagi, gogoak.

¿Noz ikasiko ete dogu berariz deguzan geure eskubideak itzalez aldezluten edozeñen aurean, bestienak diranak bare-bare itzaltzen doguzan artzean?

Ez alda oben itsugarija naita aundijak izan bitarteko ondasunak geure gogoko maitasunak basterizea bateо be lege gustien barуan aintzat artu gaitezan tokijan?

Oraingoan buakioz gure txaloak Prieto jaunari emon dauskun ikasbide ederagaitik.

PERULARA.

Irrati - Tramankulubak

ONENAK
MERKIENAK
IRRATI-ETXIA
Urrestarazu ta Lagunak
Plaza Elíptica, 3. Urrutizkiña, 16.752.

Ermua'rako tarrantak

Bilbao'ko abertzalien artian, Ermua'ra juateko sortu dan egarija asetuteko, Euzko-Gastedija'k eta Sabin-Etxiak tarranteak eraldu dabez.

Euzko-Gastedija'k eraldurikuak, goxeko bederatziretan urtengo dira Arriaga'tik, zortziretan Ermua'tik bijurtzeko. Atzera-auferea 5,25 laurleko. Gauza merkia auxe ziñez.

Sabin-Etxia'kuak bariz, aratsaldeko ordubijetan urtengo dira, itzaldi andira egoki elduteko. Saneurija, merkia au be, 5,25 laurleko.

¡Ia ba, mutilak, emon zeben ixenok ainbat ariñen!

Bultziz juan-gura ixan ezkero be, egokitasunik asko dago Ermua'ra juateko.

Goxeko sei ta erdijetan urtetan da bat. Beste bat, bederatzi ta erdijetan, eta beste bat, amabi lauren gitxijagotan.

Onantz etorteko bariz, egoki-egoki dago bultzi bat. Gabeko zortzirak aldian, Bilbao'ra amarak baño len eltzen dana.

Egokitasun geyago ezin aurkitu lei ba, egun alai bat igaroteko, bide batez Aberijari geure goguak opaldubaz.

¡Ia ba mutilak, gertau, ta igandian danok Ermua'ra!

Euskalduneri euskeraz

IV

IZENA MUGATU.—Aureko ekiñaldiaren gayari lotuak gatoz gaurko onetan bere, ene euskal irakasle maite-maiteak; "izena mugatu".

Izenak mugatzeko gai dira mugatzale batzuek aitatzen genduzan lengoan, "a", "a" eta "ok" atzizkiak; edozein izenondo, naiz izenaren atzetik naiz auretik yarita; "en", "ko" eta "zko" atzizkiz aldaturiko edozein izen, eta "n" atzizkiz yantziriko izkintzaren bat, edo "iko" eta "tako" ("dako") atzizkiz yotako edozein aditz.

Badagoz onez gañera, euskeraz, beste mugatzale batzuek bere. Onen artean urengo yarten ditugun onek dira urtenenak, eta izena bereziki mugatzeko oituenetarikoak: "au", "ori" eta "a", izen bakara mugatzeko, eta "onek", "orek" eta "arek", mugatu nai dan izena askara izan ezkero.

Idatzi begi irakasleak eskolako olbaltzean auxe: "ate au zabala da", "mai au irakaslearena dozue", "aulki orek ikasleenak dira", "leyo arek zabalik dagoz".

Izkintza orek olbaltzean idatzi ondoren, irakuri begiz, ikasle guztiak ondo entzuteko legez, eta, izenondo orek izenaren ondoren yarriaz zelango zeregiña betetan daben, egoki azaldu begioe, ikasle guztiak ederto ulertu arte. Izen bat beste batzuekandik berezitu nai izaten dogunean, auxe dogu erarik oituena euskeraz, eta beronen zeregiña orixe da egin-egiñean, izenen bat beste batzuekandik berezitu; "eskolako atea zabala da", "irakaslearen maya luzea da", "zurezko atea apurtuta dago", "kalean ikusi dogun gizona irakaslea da", "len aitaturiko arazoa erabagita utzi dogu" edo onetariko mugatzaleak, izena mugatuz gañera, beste zertzeladaren batzuek bere, aitatuten dauskuez; edo lekua, edo yaubetasuna, edo gaikia; baña orain ikasten daragoyoguzan beste mugatzale onek, "au", "ori" ta beste onek, izena garbi-garbian berezituteko bakarik erabilten ditugu.

Orez gañera, zenbaki guztiak edo zenbatza erakusteko erabili geinken edozein berba bere, izenaren mugatzaletzat artzen dogu euskeraz, zenbat gauza, lagun, abere edo leku aitatu nai diran erakusten dauskuelako. Mugatzaletzat irakatsi bearko ditugu ba, "bat", "bi", "iru" eta zenbaki guztiak, eta baita, "asko", "gitxi" eta "lar" bere. Lenbizi aitatu ditugun biak, "bat" eta "bi", eta azkenean esan ditugun "asko", "gitxi" eta "lar", izenaren ondoren yarten ditugu, eta beste zenbaki guztiak izenaren auretik, onetara: "mai bat ikusi dot", "mai bi aitatu dodaz", "mai asko ekari dauskuez", "mai gitxi erosi doguz", "mai lar daukoguz", "iru mai ostu dauskuez", "amar mai dagoz gure eskolan" eta abar.

Edozein zenbakiz zenbatzaz mugatzen dogun izenak, artu leike sari beste mugatzaleraz bat, bere esangurea arean bereziagotzeko, onetara: mai biak apurtuta dago", "lau etxeak dira margoz bardin-bardiñak eta abar".

"Asko", "gitxi" eta "lar" izenondoz mugaturiko izenak, ez dabe iñoiz oretariko bigaren mugatzalerik artzen.

Artu begi irakasleak igeltso zatia eskuan, eta idatzi begi auxe eskolako olbaltzean "urlia jaunak bost ogerleko daukoz", "neuk bere, bost ogerleko daukodaz"; "urlia jaunak neuk beste diru dauko", "neuk bere, urlia jaunak beste diru daukot". Irakatsi begioe ondo ikasleeri "beste" itzaren zeregiña; zenbatzea bardintasunez malatu.

Ona urengo olbaltzean idatzi bearko dauana: "urlia jaunak amar ogerleko daukoz", "neuk bariz, iru ogerleko daukodaz", "urlia jaunak neuk baño diru geyago dauko", "nik urlia jaunak baño diru gitxiago daukot", "nik ez daukot urlia jaunak beste diru" "nik ez daukot orenbeste diru, urlia, jauna", "zuk ez daukozu onenbeste diru", "nik ez daukot ainbeste diru".

Izkintza orek idatzi, egoki irakuri ta irakuri erazo ondoren, irakatsi begioe irakasleak bere ikasle guzti-guztieri, "geyago", "gitxiago", "onenbeste", "orenbeste" eta "ainbeste" malagiñak zelango zeregiña beteten daben; zenbatzearen goiko edo beko malea agertu. ¡Beste onenbeste! eta ¡beste orenbeste! esakeraen esangurea bere, agertu bearko dautse irakasleak bere ikasleeri, bein ona eldu ezkero.

Onen urengo izkintza onek idatzi geinkez argi ta garbi eskolako olbaltzean: "Mikeltxo'k zortzi ogerleko daukoz", "urlia jaunak emeretzi ogerleko daukoz", "nik bariz, ogetalau ogerleko daukodaz", "nik daukot dirurik "geyen", "Mikeltxo'k dauko gitxien"; "olasko bi erosi nai dodaz, eta saltzaleak, iru ogerleko eskatzen daustaz olasko bi orek saltzeko", "nik saltzaleari bost ogerleko emoten badautsodaz, diru geyegi, "laregi" emoten dautsot, eta ogerleko bi emon ezkero bariz, gitxiegi".

Izkintza orek olbaltzean argi ta garbi idatzi ondoren, irakuri begiz irakasleak, eta baita bere ikasleeri bein eta beriz irakuri erazo bere, ondo eta egoki ulertu artean. Bein izkintza oretan agertzen diran usteak egoki ulertutakoan, azaldu begioe astiro-astiro "geyen", "gitxien", "geyegi", "gitxiegi" eta "laregi" oren zeregiñak; zenbatzea goirengo malaz eta neuriz atazkoan malatu.

Kereizak otzaratik alkarekin katigatuta urteten daben antzean, katigatuten ditugu oraiñartean irakatsi ditugun izen mugatzaleak bere, bata bestearekin, izena mugatzeko, ona: "kalean ikusi dogun gizonaren etxeko burdiñezko ate zara, alde guztietatik apurtuta dago". Idatzi begi irakasleak aureko izkintza ori olbantzean, eta esan begioe bere ikasleeri, aurean agiri dan "kalean ikusi dogun gizonaren etxeko burdiñezko ate zara" berba bakartzat artzen dogula edo artu bear dogula euskeraz, "atea". Bere auretik agiri diran "kalean ikusi dogun gizonaren etxeko burdiñezko" eta atzetik daroan "zara" izenondoa, izen ori mugatzeko zeregiñaz bakar-bakarik sartzen dirala izkintza oretan; "atea apurtuta dago" bakarik esan ezkero bere, izkintzea egiten dogula; baña or yari dautsoguzan mugatzaleak, yaubetasunez, "kalean ikusi dogun gizonaren"; lekuz, "etxeko"; gaikiz, "burdiñezko" eta tasunez, "zara" zein ate dan erakusten dauskue.

Oretara sartu geinkez beste mugatzale batzuek bere, alkaren laguntasunean, izenen bat mugatzeko zeregiñarekin; baña, izen ori beti orokara izan bear mugatzeko, izen berekiak ezin leitekez mugatu ta, ona: "irakaslearen idazti au oso edera da", "ikasleen luma onek apurtuta dagoz", "gure eskolako ate biak guztiz astunak dira", eta abar.

Gaurko ekiñaldi garantzidun au amaitzeko, aztertu begi irakasleak Trueba jaunaren lan-atal au: "Erdu, ene maitea, erdu nirekin batera; yarraitu niri adimeneko, sentzuneko begiakaz, Kadagua deritxon ereka ederaren ibaretara; euren txukuntasunaz, ereka apartsu, otz, garden ori geyen arotu ta edertoen yantzi daroen ibaretara."

ARUGAIN.

Errijetatik

GERNIKA

IXIDOR DEUNA.—Iñoizko ospe andiz ospatu eben Ixidor, euren zaindariaren eguna, gure baseritarak.

Goizeko amaretan, Jon deunaren eleizan, jaupa nagosia izan zan. Jaupa onetan, txonizlari Lara'ko Lon Aba, karmeldara agertu zan, eta euzkeraz, garbi eta txukun, sermoi eder-eder bat jaurti eban.

Mesostian, eta Ixidor deunaren irudi antxiñakoa baseritaren lepoan zala, bildeunaren ondoren, eleiz aurian auleskuak izan zirean.

Eta oindiño be, aratsaldian, iluntzearte Jon deunaren ogurastokian euzko-eromeri alayak neska mutilak zenbat-nai olgau ziran.

Igandean, emengo, pelota tokian, idar-eriyetak izan zirean.

Egin ziran iru jokaldietan Eibar'ko "Txopa,,'ren olarak urten eben garaile. Buruka oneek ikustera lagun asko erdu zan.

—Josu Igokunde egunian egingo dau bere lenengo Jaunartza, neure auzoko neskatillatxu Karenga eta Etxebarieta'tar Miren Bitore'k.

—Argitaratu dituzan euzkel-gomutakitxuak oso politak eta egoki-egokiak dira.

Zorionak Mirentxu.

B.

LAZKANO

ABERI-EGUNA.—E. A. B.'ren agindua beteaz, Euzkadi'ko beste erietan bezela, il onen 31'an ospatuko dira geure eri onetan ere, Aberi-Eguna'ren euzko-jayak.

Beragatik, aunditasunik ederenarekin ospatu nairik egun ori, Lazkano Buru-Batzar'eko eta Euzko-Batzokija'ko burukide zintzoak alkarturik, lanean asiak dira jai atsegintsuak eraltzeko asmoz.

Burukide oyetako baten bidez jakin detanez ondoren jarriko dituan jayak ospatuko dira gutxi gora-bera, gure erian, aurtengo Aberi-Eguna'n.

Goizeko 9'tan, jaupa abestua benedittar Aita agurgarien lekaretxeko txadonan, il diran abertzalen aldez.

Ondoren, pelota jokaldia, Aitolagire, Arin eta Iriarte anayan artean, ezpatadantzarien sayoak, eta beste zenbait ume joku.

Ordubatean, bazkaria Euzko-Etxean.

Atsaldean, ilunabarerarte, euzko-eromeria eriko txistularien gain.

Aurtengo Aberi-Eguna Lazkano'n, osperik aundienarekin ospatu dedin alegindu bitez lazkanotar jeldarak egun oretan, geure Aberija'rentzat onura aundiak ekari ditzan egun eder orek.

EZKONTZA. — Bitoria'tar Kasiano eri-zayaren semea dan Josu gaztea, il onen 7'an ezkondu zun, Orditzia'ko Iturriotz'tar Miren neskatxarekin.

Zorionak lagun.

ELEIZKIZUNAK.— Nere azkeneko idazki batzan iragari nuan lez, il onen 15, 16 eta 17'garen egunetan, itzaldiak ospatu dira gure txadon-nagusian, orilako loraen eleizkizun ondoren.

Itzaldiak, Tudela'ko lekaretxeko Oyartzun Aita agurgariaren gain egon dira.

Oyartzun Aita agurgariak bere itz gozoarekin, Lazkano'ko Kistaran biotzak suturik ipiñi ditu, eta bere itzaldi samur eta erakusmez orniturik, ondoren onuragarriak ekariko dituztela esan leike, Eleiz Ama'rentzat.

Zorionak Oyartzun Aita agurgaria. Jaungoikua'k gorde dezala aldi luzean Bere aintzarako.

ERIOTZA.—Areso'tar Plazida amona zintzoa il da (G. B.). Nere samin agur bere seme-alabari.

ZORI ONA.—Madrid'ean il onen 11'an ospatu dan zozketan, Azpeiti'ra erosi dan diru mordoetatik, 15.000 laurleko ba'ditu, "Lopene,,'ko Sarasola'tar Augustina neskatil argiak.

Zorionak, eta Jaungoikuak osasun on deizula beroyetatik baliatzeko.

Irumendi.

ZARAUZ

Pagoeta'ko eguna inguratu zaigu. Garagarila'ren lenengo igandean onetsi zan gurutz donea: ikusten dezutenez urteurena ez degu uruti.

Mendi gain ortako jaiak antolatzeko batzorde bat izendatua dago, ta arának ezpaitu gogor ari dira gertuketan. Urteuren jai auek goleneko izango dirala ezpairik ez degu. Gazteiz'ko gotzai agurgariak meza santua izateko baimena eman du, ta mezarekin jator asten geralarik gañontzean ere jator bukatu bear.

Garagarila'ren lenengo igandean Pagoeta'ra igoko ez dan gazte asko ezin leike izan: Zarautz'tarok gizonki erantzun bear degu, ta... albo eritakoak ere ba-dakite.

Egitaraua egin bezin laister argitaratuko zaigute.

¡Gertu guziok!

卐 卐 卐

Aberi-Eguna ere ba-datorkigu. Orduko jai antolatzeko ardura duan batzordearekin egon gera, baña oraindik ez dago egitarau edo (programa) bukaturik. Pixkabatean itxogin deyagun, tarte aundirik ez da izango ta.

Sermoi ta guziko meza, agintariak dantzatutako aureskua, basaritar eta kaletar arteko sokatira saio, gorulari, dantzari, bertsolari, pelotari, albokari, antzerki ta abaretik izango dala ba dakigu. Emen asi ala ez asi dago. Bein asi ezkero, ikasi motel...!

¡Aizer eguna!

卐 卐 卐

¡Entzun, abertzaleak!

¡Aberi Egunean, leio ta balkoiak apaintzen saiatu gero e...?

Zarautz'en oso oial gutxi jartzen da gure margotakorik. Ainbeste abertzale geralarik ori.

Ea, aberi egunean lotsak uxatuta izena dagun añean agertzen geran! ¿Aditu?

卐 卐 卐

"Sombrero de copa" deritzazko ikus-mintz edo pelikula zan igandez Lizardi'n. Dembora ere alakoa ta jende eru izan zan ikusten.

Gure Tomax txikia etzan asere!

卐 卐 卐

Alberdi'tar Andoni aberkidea oieraturik arkitzen da. Lenbait-len bizkortu, motel.

Amutxa'tegi'tar Imanol adiskidea eritu samar egona da lau-bost egunez baña osatzen ondo ari da.

Poztén gaituk.

卐 卐 卐

Alditxo bat emen igaro ondoren, Gazteiz'aratu dira Oyarzabal'dar Joseba ta bere emazte Agire'tar Emili, abertzale zintzoak.

Urieta'ko bideak ots asko ta aurerako gutxi. Ez dakigu zer ataramentu aterako duan.

Basari.

Izpar-saila

BESTEIRO'REN ITZALDIJA

Bilbao'ko "El Sitio" deritxon biltokijan itzaldiren bat egingo dau datoren larunbatez, Besteiro jaunak. Erkalaren bide barijetaz mintzatuko ei-da.

OMENALDIJA

Elgezabal'dar Joseba jaun azkarari omenaldija egingo dautse Bilbao'ko pelotazaliak. Jaun onek eratu dauz Bilbao'n egin diran jokaldirik ederenak eta beti bere laguntzea eskeñi dautse pelotari gustijai.

BIZKAI'KO JAURLETXIAN

Varela jaunak esan ebanez Ondaroa'ko batzaldira bere ordez juan zan Lopez Frances jauna. Sestao'ko katolikutaren etxiatzaz zertzelada batzuk esan dauz. Etxe oren jaube nor dan ezta agiri, kontribuziño edo zergarik, be, eztau ordaintzen. Beraz norena dan epaitegijetan erabagiko dabe.

Ikatza salduten dabenen opora ezta baretu, baña berialakuan a[illegible]duten ezpa-dira, espetxiak zabalik dagozala, esan eban.

ALDUNETXIAN

Laiseka'rekin egon ziran Euzkadi'ko Gastedi Kiroltzaliak, eskakixun batzu egin eutsezan, ba. Abanto-Zierbana'ko endoria, be, urbildu yakon, arantzaliak txarto dagoz ba, kanpuan ezer eztaikielako saldu. Gueñetz'ko langiliak, be, an ixan ziran.

ANDRES ZANAREN ALARGUNARI

Donosti'n tiroka erail eben Andres zanaren alargunari 20.000 laurleko urtian emongo dautsez. Erabagi ori artu dabe agintarijak. Jaun ori ixan zan Donosti'ko izparingi baten jaubia.

VENEZUELA'KO MINISTRUBA

Venezuela'ko ministru ixan zan Itriago jauna, Las Palmas urijan igerika ebilalarik bertan bera geratu zan. Bijotzekoren bat ixen eban-edo.

ESPAÑA'KO IZPARINGIJAK

España'ko izparingi gustijak Casares Quiroga jaunaren itzak atzaldu daroez. Frente Popular'ekuai eskatu eutsoena, ondo dagola, diñoe. Ezker eta eskumaldeko izparingijai, gustijai ondo eretxi yakez juan oren itzak.

JOLASAK

Huelva'ko jaurlarijak laketu dautse Ayamonte uriko biztanliai aspaldiz egin daroien La Romeria del Rocio ospatutia. Sevilla'ko biztanle gustijak poztu ei-dira izpar oregaz.

IGESKA

Miralle jauna zortzi urterako kastigau eben, baña gexorik egualako gexotegira eruan ebenian, igesari emon eutson. Iñok eztaki nora juan dan jaun ori.

AUSTRI'KO GORA-BERAK

Budapest'eko izparingi batek diñuanez, berialakuan Austri'ko Gobernuba aldatuko da. Otto eregegaya bariro jezariko ei-da bere antxiñakoen jarlekuan. Habsburgo sendijaren alderdikidiak diñuenez beriala jagiko dira agintarijen aurka.

GIRL PAT

Ixen au daukon ingalandar itxasontzija antziñako izlapurenak legetxe ei-dabil. Noxian bein an-or ikusi daroe, baña beriala ostenduten da. Corcubion ugartian jatsi ziran bertan dabiltzanak.

ETIOPI

Brasil'go izparingi baten diñuanez: Itali'k egin dauna ogei urte onetan jazo dan lotsagarikeririk andijena da. Brasil'ek ez ei-dau ontzat artuko Abisini'gaz egin dabena, mundu gustijakuak, ba, jagi biar litxakez Itali'ren kaltez.

PUERTO RICO'KO ABERTZALIAK

Lateri onetako ertzañak gogorkiro asi dira abertzalien aurka. Ponce-biltokija esitu eben euren izkilubakin eta espetxietara eruan ebezan an egozanak. San Juan de Puerto Rico'ko ertzain-burubak adirazo daunez orain artio legez eztira egongo ertzañak. Biar danian su-egingo ei-dabe.

AZAÑA'GANA

Madrid'en dagozan atzerijetako ordezkari gustijak ikertaldija egin eutsoen Azaña jaunari. Itzaldijak-eta ixan ziran. Azkenez gustijai otoruntza emon eutsoen, Erkalpurubak. Eguberdiko ordubatetan amatu zan ikertaldi ori.

CUBA'KO AGINTALTZA BARIJA

Gomez erkalpurubak adirazo daunez, agintaltza barija ministru onexek osotuko dabe: Macia, lendakari; Diru-zain, Wolter del Rio; Lugintza-otsein, Gomez Mena; Osakintza-otsein, Mencia; Garatz-otsein, Bonet; La-otsein, Cruz; Azikuntza-otsein, Martinez, Kortina, Simeon, Cantana eta Sanchez Jimenez ixango dira beste ministru-arkijak betetuko dabezanak.

MEJICO'KO GONGOTZAÑA

Mejico'ko Gongotzain entzutetsuba zan Diaz jauna bart il zan. Gexo-aldi luzia ixan dau eta ainbeste operaziño egin dautsezan-aren, alperikuak ixan dira. Mejico'ko gustijan tamal andija nabaru dabe, gixon jakintsu ta ona zan-eta.

ERAILKETA

Murcia'ko Beniel urijan iskanbila ta kiskera ixan zan. Uritar gustijak zutundu ziran eta Txapel-Okerak euren etxian sartu ziran, bertatik aurez-aure egiteko asmoz. Eriko endoriaren ala erail eben, bata ugazaba aberats bat, be, zauri gorijakaz itxi eben.

JEROSOLIMA

Arabitar nagusijak batzaldu ziran Englandar Gobernuba onartu daun erabagijatzaz jardun-nairik. Gobernuba baimenez len baño judutar geyago etori datekez Palestina'ra. Arabi'taren kaltez diran ezkero, abenda onetakuak eztaikie jazan olakorik. Englandarai eru gustijak lepalduten dautsez.

EUZKELDUN BARIJEN IDAZLANAK

Bakuntza-indarra

Txina'ko sarkaldian, Taong'en bakaldun-jatoraldijan, Wu-ku-jen'en bakalderijan, oñezkero urteaundiduna ixanik, Atxao bakalduna gexorik jausi zan eta il zorian egualarik, deitu eutsen bere semiai.

Bere aurian egon ziraneko, ogei dardaz egiñiko eskukada bat aurkeztuteko eskatu eutsen, eta, lentsemeari esan eutson: "Artu darda bat eta apurta egixu". Men egin eban semeak eta neko barik dardea erdibitu eban. "Orain —jaratu eban bakaldunak—artu enparau emeretzi oreik, eta apurtu egixuz, baña danak batera".

Alegin eta egitiaren, bat be ezeban lortu apurtutea; kautxozko ixango bai litxan, makurtu ei-ziran dardeak.

Bakaldunak orduantxe, ganeratu eban "Ene seme laztanak, iler nago" Zuetariko bakotxa bakarik geratzen ba-da, aul eta menpetuba ixango da; baña batzartuten ba-zarie, gogor eta betugo ixango zarie eta zuben Aberija biziko da".

Ori iñuala, il zan; baña bere ogei semiak euren aiaren aolkua jaraitu eben eta euren Aberija onauretu zan. Bakalderi au, gaurko Tibet da.

¡Au ikaskai edera gu euzkotarontzat!

Iñorez.